

44512
+

Izhaja vsak
prvi teden
v mesecu
kot priloga
„Socialistu“

PROSVETA

Tehnični del
UDR in DTE
urajujeta
A. Svetek in
J. Vrhovc

Št. 1. Leto I.

Kulturno, telovadno in športno glasilo

November 1924

Prosveta.

Naše kulturne, telovadne in športne organizacije so bile do sedaj primorane objavljati svoje razprave, članke in notice po raznih delavskih listih. Na ta način je bil ves ta dragocen material tako raztresen, da ni bilo mogoče ustvariti si pregledne slike o delovanju teh organizacij. Na drugi strani so pa člani kulturnih organizacij naročeni na ene drugi zopet na druge liste, tako, da niso bili o stvari nikdar vsi obveščeni, če ni bila objavljena prav po vseh glasilih.

Uprava »Socialista«, ki se je odločila prepustiti svojo mesečno prilogo kulturnim organizacijam, nam je s tem hvalevrednim činom pripomogla objaviti ves material v eni celoti, kar bo kulturnemu in športnemu gibanju zelo v veliko korist.

Bili smo v resnici nujno potrebni enotnega tiska, kajti že za prvo »Prosveto« je došlo toliko lepega in nujnega gradiva, da nam že sedaj nekoliko primanjkuje prostora.

Prosimo vse funkcionarje naših kulturnih in športnih organizacij naj skrbno da bomo »Prosveto« razširili med vse člane, kajti dobro čtivo bo nadomestilo marsikateri shod in predavanje, ki sedaj manjka vsled dragih železniških voženj.

Podružnice DTE in UDR, ter vaditelji omenjenih organizacij naj pa list po prečitjanju dobro shranijo, kajti objavili bomo vse važnejše pravilnike in vaje, tako, da bodo imeli vedno celoten material pri rokah.

Uredništvo »Prosvete«.

Joško Vrhovc, načelnik DTE.:

Poslovník za vaditeljske izpite DTE.

Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da je med delavstvom Slovenije zelo razširjeno veselje do telovadbe. DTE. ima že skoro po celi Sloveniji svoje odseke, ki povsod veselo de-

lujejo, kjer jim le razmere količkaj dopuščajo. V mnogih krajih so pa ovire za enkrat nepremostljive, ker ni najti za telovadbo primerne lokala in kjer ni dobiti niti najskromnejšega telovadnega orodja. Mislim, da smo si vsi na jasnem v tem, da bo te ovire končno veljavno odpravil delavski pokret takrat, ko se zopet zedini v močno in enotno falango.

Druga velika ovira je pa pomanjkanje dobro izvežbanih vaditeljev. Temu vprašanju se je na dosedaj polovico premalo važnosti, kajti zavedati se moramo, da vsa dobra volja članstva in vse žrtve nič ne pomagajo, če nimate učitelja, tudi ni mogoče nikogar telovadbe naučiti. Prva in glavna naša naloga je, da si vzgojimo dober vaditeljski zbor, ki bo duhovno in moralno na taki višini, da bo služil ostalim telovadcem za vzgled in razredno zavednemu delavstvu pa v ponos.

Zato porabljam prvo priliko, ko nam je dala uprava »Socialista« gostoljubno na razpolago prostor v »Prosveti«, da objavim poslovnik za vaditeljske izpite DTE. Poslovnik se glasi:

1. Strokovna izobrazba vaditelja DTE se vrši na treh toriščih:
  - a) pri podrobnem vzgajanju v enoti,
  - b) na okrožnih vaditeljskih tečajih,
  - c) na zveznih vaditeljskih tečajih.

Temu izobraževanju primerno se ugotovi strokovna dovršenost posameznika z:

- a) okrožnimi,
- b) zveznimi vaditeljskimi izpiti.

2. Na predlog posameznih vaditeljev izbere vaditeljski zbor enote najboljše telovadke in jih imenujemo za vaditeljske pripravnike, oziroma voditelje-ice v področju, nje-gove enote.

a) povoljno izvršeni okrožni vaditeljski izpit daje pravico vodstva v okrožnem in zveznem področju,

kadar ga pozove T. O. zveze ter nošnje vaditeljskega znaka dokler je res član kakega vadit. zbora.

b) dobro izvršeni zvezni vadit. izpit velja za strožjo ugotovitev vaditeljske sposobnosti.

3. Se uločbe tega poslovnika so v taki meri obvezne in veljavne za člane in članice, moške in ženske vadit. zbore.

4. Vaditeljski izpiti in tečaji naj se vrše vsako leto odosno kadar to določi:

a) za okrožne izpite okrožni Tehnični odbor,

b) za zvezne Tehnični odbor zveze.

5. O vsakem izpitu se vodi točen zapisnik; vanj se vpišejo vsa vprašanja in redi, ki jih je izprašanec dosegel. Zapisnik podpišejo vsi člani izvrševalne komisije in kandidat.

6. Vse poslovanje tičooe se izpitov vodi predsednik komisije.

Vedenje kandidata naj bo napram komisiji dostojno kakor tudi komisije napram kandidatu če ne, ima predsednik pravico izpit prekiniti.

I. Okrožni vaditeljski izpit.

Snov.

1. Kandidat mora z izpitom dokazati:

da pozna in pravilno tolmači pokret DTE in da pozna v glavnih obrisih delavsko gibanje.

b) znanje Tyrševega telovadnega sestava in metode,

c) znanje zgodovine DTE slovensko-češke in najvažnejše telovadne zgodovine sploh,

č) da pozna organizacijo DTE in način poslovanja vseh funkcionarjev sploh,

d) da zna ravnati z orodjem in ve, kako mora biti opremljeno telovadišče,

e) da ima temeljne pojme o anatomiji telesa ter fiziologiji in higijeni telesnih vaj ter, da pozna predpise za prvo pomoč pri nezgodi in jih praktično uporabiti.

Priglasitev in pripustitev k izpitu.

1. Priglasiti se mora kandidat le potom vaditeljskega zbora svoje enote.

Prijava mora obsegati:

- ime in priimek, kraj, dan, mesec in leto rojstva priglasenca,
- opis dosedanjega delovanja v DTE in sploh v delavskem pokretu,
- da je vsaj eno leto član DTE, najmanj pa mora biti 2 leti član „Svobode“.

To prijavi priglasenec sam, vaditeljski zbor DTE pa pristavi svoje mnenje.

4. Izpraševalna komisija sklepa z večino ali se sprejme priglasenca k izpitu ali ne.

5. O svojem sklepu obvesti komisija kandidata najkasneje v osmih dneh po preteku prijavnega roka.

Izpitna komisija.

6. Izpitna komisija sestoji:

- iz predsednika, ki ga imenuje zvezni tehnični odbor in,
- iz 4 članov, ki jih določi okrožni vadi. zbor izmed strokovnjakov svojega okrožja ali tudi iz drugih okrožij.

7. Izpitna komisija si razdeli snov tako, da izprašuje vsak član komisije po eno skupino predmetov. Skupine predmetov so:

1. Cilj in smer DTE pokret delavstva.

2. telovadni sestav in metoda,

3. zgodovina, organizacija, opravna orodja in telovadišča,

4. anatomija, fiziologija, higijena, prva pomoč. Ako predsednik nima svojega predmeta, lahko stavi, če se mu to vidi potrebno, k vsakemu predmetu še svoje vprašanje.

Način izpraševanja.

8. Način izpraševanja mora biti tak, da se ugotovi teoretično in praktično znanje priglasenca. Teoretični izpit mora biti pismen in ustmen.

9. Za pismeni izpit določi komisija za vsakega kandidata po eno snov za celo vadbno uro bodisi iz kateregakoli že oddelka. Snov mu naznani tik pred začetkom izpita. Pri ocenjevanju izdelane naloge upošteva, komisija pravilnost nazivanja, primernost in lepoto ter metodično razvrstitev vaj. Oblika pismene naloge pokaže tudi stopnjo splošne izobrazbe kandidata.

Pismeni izpit, ki naj traja eno do dve uri, se vrši pod stalnim nadzorstvom članom komisije, ki morajo gledati na to, da so izdelki kandidati izključno lastno delo.

10. Ustmeni in praktični izpit nadaljujejo samo oni kandidati, ki so pismeni izpit dovršili povoljno. Ustmeni izpit se mora vršiti še isti dan.

11. Pri teoretičnem izpitu morajo člani staviti vprašanja jasno in ne dvoumno, ne smejo pa z vprašanji polagati, odgovora na jezik. Kandidat mora z odgovori dokazati, jasen pregled in razumevanje. Da se ugotovi kandidatovo znanje nazivoslovia, se mu pokažejo vaje iz raznih strok, ki jih mora poimenovati in se mu imenujejo vaje, ki mu jih je izvesti.

12. Z praktičnim izpitom naj kandidat pokaže svojo telovadno izvežbanost in dokaže svojo zmožnost za vodstvo telovadbe sploh.

Izpit naj pokaže:

a) ali zna dano snov izvesti za poverjeno mu vrsto.

b) ali zna vaje, ki jih kaže, pravilno poimenovati,

c) ali zna vaje pravilno pokazati in tolmačiti,

č) ali je njegova telovadna izvežbanost tolikšna, da lahko vodi vsaj vrsto druge stopnje,

d) ali je toliko spreten o varovanju, da se mu lahko zaupa vsaka vrsta.

e) ali je več telovadne metode,

f) ali občuje z telovadci v sodružni slogi,

g) ali zna vršiti svoj pouk temeljito: pred vrsto izpregovoriti naloge in predavati kratko predavanje.

Praktični izpit mora obsegati pouk redovnih vaj, prostih vaj, vaje na glavnih in stranskih orodjih, ter nekatere panoge lahke atletike. Koliko je kandidat praktično izvežban, pokaže z izvedbo danih mu vaj srednje težkosti na štirih glavnih orodjih in nekaterih panogah lahke atletike.

Razredovanje.

13. Razredovanje je tajno. Vsak odgovor razreduje vpraševalec in predsednik komisije, in sicer s primernim številom točk od 1. do 10. Točke obeh znankovanj seštejeta, delita s številom vprašanj in potem z dvema. Rezultat se vpiše kot veljavna znamka v zapisnik in sicer nad 8 točk z označbo (redom) „odlično“, 5 točk „s povoljnim“, pod 5 točk „z nezadostnim“.

14. Označevanju morajo slediti vsi člani komisije. Če bi se namreč pojavila med znamko izpraševalca in znamko predsednika prevelika razlika, ima pravico sklepati cela komisija o pravilnosti te ali one znamke. Take sporne primere rešuje

komisija v odsotnosti izpraševanca z glasovanjem v katerem ima pravico glasovanja tudi predsednik. (Dalje prihodnjič.)

Andrej Svetek I. kapetan UDR:

Vodstvo in uprava edinic UDR.

Razvoj organizacije je v glavnem odvisen od uprave dotične organizacije. Če je uprava dobra in točno funkcionira, je temeljna podlaga dana in organizacija ima vse predpogoje, da se lahko dobro in vstrajno razvije in širi.

Upravna stran naših organizacij je z malimi izjemami daleč zastala.

Če pogledamo pri organizacijah njih občne zборе, seje in sestanke, bomo takoj opazili, da je rak rana naših organizacij slaba uprava. Poročila funkcionarjev ne podajajo prave slike društvenega življenja in občni zbor ne more dati organizaciji navodil, kako zboljšati in razviti delovanje organizacije, če niso člani na tem zboru slišali izčrpnega poročila o preteklem poslovnem letu.

Jasno je, da taka površnost v upravi ogroža tudi redno delovanje višje nadrejene organizacije; zveze ali saveza.

Ne odrekamo funkcionarjem pridnosti, železne volje in vstrajnosti; manjka jim le za dobro upravo primerne vzgoje.

Zato bodi naša naloga vzgojiti vsaj edinične funkcionarje, da bodo razumeli misel organizacije in kar je kardinalne važnosti, da bodo zmožni vzorno voditi upravo edinice.

Vsi ti razlogi nas silijo, da natančno obrazložimo naloge, ki jih ima vršiti vsak posamezni funkcionar edinice.

V naslednjih poglavjih bomo razložili točno delo kapetana, adjutanta (tajnika), blagajnika in intendanta (gospodarja).

Naloga naša bo, da bomo pričeli prirejati tudi upravne, zaeno z vaditeljskimi tečaji. Kot podlaga bodočemu delu in teoretični predpripravi pa naj služijo ta navodila:

1. Sestava edinice.

Edinica sestoji iz ene ali več čet, kateri načeluje kapetan. Tam pa, kjer ni mogoče ustanoviti v enem kraju več čet, tvorijo čete iz najbližje okolice edinice. Najmanjša taktična enota je **petorica**, ki se-

stoji iz petih blizu skupaj stanujočih izvršujočih članov. Načelnik petorice se imenuje **vaditelj**. Tri petorice tvorijo **vod z vodnikom** na čelu. Štirje vodi skupaj tvorijo **četo**, kateri načeljuje **četnik**.

2. Naloge vaditelja:

1. Točno izvrševanje sklepov.
2. Skrb za red in disciplino.
3. Redno obračunavanje prispevkov.
4. Oddajati petorična poročila vodniku.
5. Obveščati ob vsaki spremembi v petorici.
6. Vršiti redno vežbe in poučne razgovore.

3. Naloge vodnika.

1. Skrbeti za redna poročila vadiateljev.
2. Točno izvrševanje sklepov.
3. Redno obračunavanje prispevkov.
4. Skrb za redno oddajo mesečnih poročil četniku in točno poročanje vsake spremembe v vod.
5. Vršiti redno vežbe in poučne razgovore s podrejenimi vadiitelji.

4. Naloge četnika:

1. Točno izvrševanje sklepov.
2. Skrb za red in disciplino v četi.
3. Skrb za zadostno število strokovno naobraženih vadiateljev.
4. Mesečno poročilo o četi, obračun prispevkov in vse spremembe. Poročilo oddaja četnik kapetanu.
5. Vršiti redno vežbe in redovne vaje.
6. Prirejati poučna predavanja.

Na čelu **edinice** stoji **kapetan**, kateremu je pridružen 4-članski edinični svet, ki vrši tiste funkcije, ki so potrebne, da se edinica pravilno razvija in brezhibno funkcionira.

Člani sveta morajo biti le vadiitelji, le v izjemnih slučajih in pri novo ustanovljenih edinicah so izjeme dovoljene za gotov čas.

5. Naloge kapetana:

1. Točno delovanje v smislu pravil, pravilnikov in sklepov upravnega odbora.
2. Redno pošiljanje poročil in obračunov uprav. odbora.
3. Skrbeti za vzoren red in disciplino v ediniči.
4. Skrbeti za zadostno število dobrih in strokovno naobraženih vadiateljev.

5. Vršiti redno vežbe z ediničico.

6. Prirejati z ediničico izlete, taborenja, izvidne vaje v prosti naravi itd.

7. Skrbeti za kulturno povzdigo članstva.

8. Zastopati ediničico na zunaj.

9. Sklicevati in voditi seje ediničnega sveta.

10. Odstavljati in nastavljeni nove člane v edinični svet.

11. Izrekat kazni v smislu pravilnika proti naknadni odobritvi upravnega odbora.

Člani ediničnega sveta prevzamejo te funkcije:

1. Mesto adjutanta (tajnika).
2. Mesto blagajnika.
3. Mesto intendanta (gospodarja).
4. Mesto tehničnega vadiatelja.

V svrhu rednega ediničnega delovanja se mora na poziv kapetana sestajati edinični svet k rednim posvetovanjem.

Dnevni red obsega te-le točke:

1. Čitanje zapisnika.
2. Poročila funkcionarjev.
3. Določitev dela za bodoči mesec ali teden.

Na sejah poroča:

1. **Adjutant** o došli korespondenci, daje v vednost načrte, program dela in statistike.

2. **Blagajnik** navede stanje prejemkov in izdatkov od zadnje seje. Poroča imena članov, ki niso poravnali prispevkov.

3. **Intendant** poroča o stanju tehničnih predmetov in zalogi hrane in drugih potrebsčin.

4. **Tehnični vadiatelj** poroča o tehničnih petoricah in njenih potrebah in spremembah.

V krajih, kjer ni mogoče ustanoviti večje enote kakor vod ali četo in kjer vsled krajevnosti ni mogoče stvoriti iz posameznih enot ediničico, se smatra tako četo ali vod kot samostojno taktično enoto z istimi dolžnostmi in istim aparatom, kakor ga ima edinica.

Upravni odbor pa določi podrejenost take enote k enaki ali višji enoti primerno krajevnim prilikam, oddaljenosti in prometnim sredstvom.

Vsa poročila in obračunavanja se pa vrši direktno z upravnim odborom.

Le v zadevah skupnih prireditvev, izletov, taborenj, mora taka samostojna enota odgovarjati na vsa

vprašanja svoji nadrejeni enoti ter ji dajati tozadevna pojasnila, število članov itd.

Ta določila in razvrstitev velja le za izvršujoče člane.

Neizvršujoči člani se ne razdele v petorice, ampak se v slučaju prireditvev, izletov in manifestacij vrše s tistimi člani, ki posedujejo kroj in se prireditve udeleže, redovne vaje.

Članarina se pobira pri neizvršujočih članih krajevnim razmeram primerno.

Gledati je, da se shajajo tudi neizvršujoči člani večkrat na skupne sestanke in predavanja, kjer se jim mora pojasnjevati pomen in namen organizacije, kakor tudi o pomenu drugih štirih delavskih organizacij.

(Dalje prih.)

Dosedanje delo UDR.

Lansko leto pomladi se je število posnemovalcev moskovskih in Musolinijevskih terorističnih metod tako pomnožilo, da je obstojala upravičena bojazen, da bodo resno politično, kulturno in vzgojno delo nadomestile bunke in korobači. Zlasti mladina tako v nacionalističnem kakor v komunističnem taboru si je domišljaja da je v teh metodah zapaden višek znanja in napredka. Obstojala je resna bojazen, da se vsa delavska mladina podeli v dva tabora: nacionalističnega in komunističnega in da se bo pri takih „akcijah“ popolnoma odtujila izobrazbi in spolnjenju.

Upoštevalo se je nevarnost, se je zbralo večje število ljubljanskih sodrugov, ki so razmotrivali, kako bi se ustvaril takim stremljenjem protitež. **Treba je bilo ustanoviti organizacijo, ki bo znala živahnost in romantiko delavske mladine spraviti v sklad z demokratičnim in kulturnim stremljenjem razredno zavednega proletariata.** To so bili motivi, ki so povzročili ustanovitev „Udruženja delavskih rediteljev.“ (UDR.)

Prvikrat se je pojavilo UDR na vsedelavskem zletu v Mariboru. Strog red in disciplina in lični priprosti kroji so takoj inponirali in od takrat se ideja te organizacije širi tudi po ostalih krajih Slovenije. Po vsedelavskem izletu nas je kmalu prehitela zima in treba je bilo prilagoditi delovanje društva zimskemu času. Pričeli smo vzgajati vadiitelje na drugi strani smo pa članstvu poskrbeli dobrih predavanj. Uspehi teh predavanj podajamo v naslednjih vrsticah.

IZOBRAŽEVALNO DELO UDR V LJUBLJANI V ZIMI 1923.-24.

Lansko zimo je UDR priredilo v Ljubljani delavska izobraževalna predavanja, ki so se vršila vsak teden enkrat. Namen teh predavanj je bil v širših obrisih seznaniti poslušalce s snovjo, ter vzbuditi v njih zanimanje za dotični predmet. Predavanja so bila dostopna le onim, ki so se za obisk prijavili. V glavnem naj bi bila ta predavanja pokazala, na kako število udeležencev bi se dalo v Ljubljani računati, če bi se začelo s sistematičnim izobraževalnim delom potom poduka v posameznih predmetih.

Uspeh te predavateljske akcije je bil zadovoljiv, čeprav se je proti njej, posebno proti koncu, vršila gonja, diktirana od najzostudnejših motivov. Pokazalo se je, da je ljubljansko delavstvo željno izobrazbe in da razume pomen izobraževalnega dela. Ker je zanimivo, podamo nekaj statistike o udeležbi in obisku teh tečajev. Predavanj je bilo 19 in sicer (število v oklepaju pomeni število udeležencev): Pomen izobraževalnega dela med delavstvom (53), Zemljepisni pregled Jugoslavije (44), O I. Cankarju (45), Organizacija države (32), Pregled razvoja socialističnega nauka (21), Gospodarski pregled Jugoslavije (dvakrat 32, 25), O državljskih pravicah (24), Francoska revolucija (25), O problemu socializma (21), Iz prazgodovine naše zemlje (30), Iz sodstva (33), Iz slov. slovstva (19), kužne bolezni (17), O radiotelegrafiji (10), O elektriki (17), Delo delavskega zaupnika (14), O živčnih boleznih (5), Problem ureditve države (8).

Zanimiva je statistika o številu priglasičenih in posetu predavanj. Vsega se je priglasilo 70 obiskovalcev, med njimi 20 žensk. Moški obiskovalci so bili večinoma delavci, med ženskimi obiskovalci so preobnavovale nastavljenke raznih delavskih organizacij. Obiskovalcev je bilo starih nad 40 let, eden celo 66 let. Predizobrazba pri delavcih večinoma par razredov ljudske šole ali pa trgovski tečaj. Kar se tiče vztrajnosti pri udeležbi nam kaže statistika, da so nekateri smatrali svojo dolžnost opravljeno s tem, da so se prijavili, prišli pa niso k nobenemu predavanju (8), 9 jih je bilo samo pri enem, 5 samo pri dveh predavanjih, večina jih je bila pri 3—11 predavanjih, bili so pa tudi poslušalci, ki so bili pri vseh 19 predavanjih, (1) pri 18 (2) pri 16 (5) pri 15 (8) itd.

Koncem tečaja so vsi udeleženci izjavili željo, da se predavanja nadaljujejo. (Dalje prihodnjic.)

Odmevi iz podružnic.

izobraževalno delo „Svobode“ v Ljubljani v letošnji zimi.

Od UDR lansko zimo započeto izobraževalno delo je sklenila letos Svoboda nadaljevati in je zato izvolila poseben odsek. V programu je prireditelj javnih ljudskih predavanj za širšo publiko in več izobraževalnih tečajev, pri katerih naj se predpisana snov v 16—24 urah z udeleženci tako obdela, da se udeleženci nekaj nauče torej nekaka šola, skromen pričetek nekake delavske šole. Na programu so za tekočo zimo tečaji iz sledečih predmetov:

1. Delavska zakonodaja. 2. Zgodovina. 3. Zemljepis. 4. Prirodoslovje. 5. Narodno gospodarstvo. 6. Zgodovina socialističnega gibanja. 7. Društveno knjigovodstvo. 8. Slovensko leposlovje. 9. Umetnost (glazba, dramatika, literatura, uporabljajoča umenost, arhitektura) in delavstvo. 10. Govorniški tečaj.

Že 3. novembra l. l. začno sledeči tečaji: Govorniški tečaj (vsak ponedeljek), Umetnost in delavstvo (vsak torek). Najvažnejša razdobja o zgodovini človeštva (vsako sredo). Delavsko zakonodavstvo s pravnega in organizatoričnega stališča (vsak petek). Slovenski propovedniki in pisatelji (vsako nedeljo). Ob delavskih trajajo tečaji od 1/27—1/28 ure zvečer, ob nedeljah od 11—12 ure. Začetek ostalih predavanj bo šele pozneje. Priglašencev je dovolj za vse tečaje, pokazalo se je, da je med delavstvom dovolj zanimanja za izobrazbo, da pa nekatere delavske organizacije nimajo smisla ali pa nočejo vršiti agitačno delo za izobraževalno delo. Ko bomo imeli vse priglasične pole v rokah, bomo lahko pregledali, katere organizacije so svojo dolžnost izpolnile, katere ne. — Postoja namera, da priredi odsek izven Ljubljane, nekaj predavanj. Morda bi bilo dobro, da se kraji, ki predavanja (v ožjem ali širšem krogu) žele, prijavijo in označijo snov, za katero vlada prav posebno zanimanje.

P o b r e ž j e, 25. okt. (Odlomek iz pisma).

Prejeli smo danes Vašo okrožnico glede izdaje mesečne priloge za kulturne organizacije. Tudi mi smo že o tem razpravljali in ta Vaš korak toplo pozdravljamo. Želeti bi

bilo, da bi se mesečnik razpošiljal ne kot priloga, temveč kot samostalni list. Seveda bomo gledali, da pridobimo tudi „Socialistu“ novih naročnikov. V obliki naj bi bil ta mesečnik tak kot „Kladivo“, priloga „Nove prirode“, torej oktav. Poedini list naj bi stal Din 1.50 in bi se naj pošiljal na vse člane „Svobode“, kateri naj bi plačali naročnino skupaj s članarino, kakor člani strokovnih organizacij za „Delavca“.

Vseboval naj bi list poročila o delovanju posameznih podružnic in odsekov. Objavljale naj bi se v njem tudi vse prireditve, podružnice naj bi pa za te objave plačevale prostor v listu po isti ceni kakor so inserati.

Pripis uredništva. V skromnih razmerah kakor živimo, smo se morali za enkrat odločiti za list kot prilogo, vendar bo pa format tak, kakršnega želi podr. Pobrežje. Čim se pa razmere vsaj nekoliko izboljšajo in se bodo člani kulturnih in športnih organizacij primerno odzvali z naročnino, potem pa bo gotovo treba izvesti zadevo tako, kakor želi podružnica Pobrežje.

Z a g r e b, 26. oktobra.

Pretekli petek 25. oktobra se je vršil pri nas ustanovni občni zbor podružnice turistovskega društva „Priatelj prirode“. To društvo so ustanovili sodruzi v Bosni že pred 15. leti in je med bosanskim delavstvom zgradilo že celo vrsto postojank kulturnim in sportnim težnjam proletariata. Društvo ima dobre vezi z istoimensko organizacijo v drugih državah in se je udeležilo tudi svetovnega kongresa „Priatelj prirode“, ki se je vršil l. 1920. v Salzburgu.

Po dolgoletnem prizadevanju se je društvu posrečilo doseči polovično vožnjo za člane po vseh jugoslovanskih železnicah pod pogojem, da jih vsaj 5 skupno potuje. Ta ugodnost omogočuje društvu širši razmah, ki se opaža zlasti sedaj, ko se ustanavljajo podružnice že tudi po drugih pokrajinah.

Pripis uredništva. Glede ustanovitve tega društva v Sloveniji se vrše med vodstvom tega društva in med vodstvom UDR pogajanja, da bi se obe društvi nekako združili, kar bi bilo glede vozne ugodnosti tudi za nas zelo pomembno. Kdor želi o stvari kakih natančnejših informacij, naj povpraša pri upr. odboru UDR v Ljubljani.

Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani.